

Силабус дисципліни «Політологія»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 123 · КОМП'ЮТЕРНА ІНЖЕНЕРІЯ · БАКАЛАВР

90

Годин загальний обсяг дисципліни

3

Кредити ЄКТС відповідно до стандарту

3

Змістовних модулів курсу

Загальна інформація про дисципліну

Ідентифікація

Назва: Політологія

Спеціальність: 123 Комп'ютерна інженерія

Ступінь: Бакалавр

Обсяг: 90 годин / 3 кредити ЄКТС

Модулів: 3 змістовних блоки курсу

Мета дисципліни

Дисципліна «Політологія» формує у студентів спеціальності «Комп'ютерна інженерія» системне розуміння закономірностей функціонування політичної сфери суспільства, сутності державної влади, демократичних інститутів та процесів. Курс спрямований на розвиток критичного мислення, громадянської відповідальності та здатності аналізувати суспільно-політичні явища у їх взаємозв'язку з розвитком інформаційного суспільства та цифровими трансформаціями. Особлива увага приділяється розумінню ролі майбутніх ІТ-фахівців у демократичних процесах і суспільному розвитку.

Форми навчання

- Лекції — 30 годин
- Практичні заняття — 15 годин
- Самостійна робота — 45 годин

Компетентності та результати навчання

Загальні компетентності

Здатність до аналізу, синтезу та критичного оцінювання інформації у суспільно-політичному контексті: виявлення сутнісних фактів, порівняння альтернативних інтерпретацій, формування обґрунтованих висновків і висловлення власної позиції. Уміння самостійно навчатися, планувати роботу та організовувати виконання завдань у визначені строки, зокрема під час підготовки рефератів, аналітичних записок і презентацій.

Здатність до усної та письмової професійної комунікації: чітко пояснювати політологічні поняття, аргументовано відповідати на запитання, оформлювати звіти та аналітичні матеріали. Відповідальність, ініціативність, дисциплінованість та готовність працювати в команді під час групового аналізу політичних кейсів і обговорення суспільних проблем.

- Аналізувати навчальну та наукову інформацію з питань політики
- Виділяти головне та узагальнювати результати досліджень
- Планувати власну діяльність і дотримуватися дедлайнів
- Коректно спілкуватися з викладачами та одногрупниками
- Брати участь у командній роботі та розподіляти обов'язки

Фахові компетентності

Розуміння сутності та закономірностей функціонування політики, держави, влади та демократичних інститутів, їх ролі в сучасному інформаційному суспільстві. Знання ключових концепцій, теорій і підходів у сфері політичної науки, вміння аналізувати їх у контексті розвитку цифрових технологій та IT-галузі.

Здатність застосовувати методи політичного аналізу для розуміння сучасних суспільно-політичних процесів, зокрема функціонування демократії, виборчих систем, громадянського суспільства та міжнародної політики в умовах цифрової трансформації.

- Характеризувати основні поняття та категорії політології
- Аналізувати суспільно-політичні та державно-правові процеси
- Оцінювати роль громадянського суспільства у демократії
- Орієнтуватися у системах державного управління
- Пояснювати вплив політичних процесів на розвиток IT-сфери

Результати навчання

Після успішного завершення курсу студент повинен демонструвати такі результати навчання:

1

Знання та розуміння

Пояснювати сутність ключових політологічних категорій та явищ: держава, влада, суверенітет, демократія, вибори, партії, громадянське суспільство, геополітика, міжнародні відносини. Характеризувати основні теорії та концепції сучасної політичної науки.

2

Аналіз та оцінювання

Аналізувати причини та наслідки ключових політичних процесів, виявляти закономірності функціонування політичних систем. Оцінювати роль держави, партій, медіа та громадянського суспільства у демократичному врядуванні.

3

Застосування знань

Застосовувати методи політичного аналізу для розуміння сучасних суспільно-політичних процесів в Україні та світі. Використовувати наукові та нормативні джерела для підготовки обґрунтованих аналітичних матеріалів.

4

Комунікація та рефлексія

Аргументовано викладати власну позицію щодо дискусійних питань внутрішньої та зовнішньої політики. Формувати громадянську свідомість, активну громадянську позицію та відповідальне ставлення до суспільно-політичного життя країни.

Модуль 1. Теоретичні основи політології

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1

Тема 1.1

Політологія як наука і навчальна дисципліна. Предмет, методи та функції політології. Основні парадигми і концепції політичної науки. Зв'язок політології з іншими науками. Місце політології в системі суспільствознавства та її значення для фахівців у сфері ІТ.

Тема 1.2

Політика, влада та держава. Сутність і функції політики. Поняття та ресурси влади. Легітимність влади. Держава як головний інститут політичної системи. Форми держави: форми правління, державного устрою та політичного режиму.

Тема 1.3

Політичні системи та режими. Поняття і структура політичної системи. Типологія політичних режимів: демократичний, авторитарний, тоталітарний. Демократія: принципи, моделі та цінності. Становлення і розвиток демократії в Україні.

Тема 1.4

Політична думка: від Античності до сучасності. Еволюція політичних ідей від Платона і Аристотеля до сучасних концепцій. Українська політична думка. Основні ідеологічні течії: лібералізм, консерватизм, соціалізм, націоналізм.

Модуль 2. Політичні інститути та процеси

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2

Тема 2.1

Громадянське суспільство та правова держава. Поняття і структура громадянського суспільства. Правова держава: принципи та ознаки. Конституціоналізм. Взаємодія держави й громадянського суспільства. Роль цифрових технологій і соціальних медіа у розвитку громадянського суспільства.

Тема 2.2

Політичні партії та виборчі системи. Сутність, функції та типологія політичних партій. Партійні системи. Виборчі системи: мажоритарна, пропорційна, змішана. Виборчий процес в Україні. Електронне голосування та цифрові технології у виборчому процесі.

Тема 2.3

Органи державної влади та місцеве самоврядування. Законодавча, виконавча та судова гілки влади. Конституційна система України. Місцеве самоврядування: поняття, принципи, органи. Децентралізація. Е-урядування та цифрова трансформація публічного управління.

Модуль 3. Міжнародна політика та Україна у світовому просторі

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 3

Тема 3.1

Міжнародні відносини та зовнішня політика. Система міжнародних відносин. Суб'єкти міжнародної політики: держави, міжнародні організації, транснаціональні актори. Основні принципи міжнародного права. Глобалізація та її вплив на суверенітет держав і розвиток ІТ-індустрії.

Тема 3.2

Геополітика та безпекова політика. Поняття геополітики та геостратегії. Глобальна та регіональна безпека. НАТО і система колективної безпеки. Гібридна війна та інформаційне протистояння. Кібербезпека як складова національної безпеки України в умовах повномасштабної агресії Росії.

Тема 3.3

Євроінтеграція України та перспективи членства в ЄС. Стратегічний курс України на євроінтеграцію. Угода про асоціацію з ЄС. Кандидатський статус та перспективи вступу. Цифровий єдиний ринок ЄС. Роль українського ІТ-сектору в європейській інтеграції. Повоєнна відбудова та цифрова трансформація.

Розподіл навчального часу — 90 годин

Модуль	Тема	Лекції (год.)	Практичні (год.)	Самостійна робота (год.)
Модуль 1	Тема 1.1 — Політологія як наука	2	2	4
	Тема 1.2 — Політика, влада та держава	4	2	4
	Тема 1.3 — Політичні системи та режими	4	2	5
	Тема 1.4 — Політична думка: від Античності до сучасності	2	1	4
Модуль 2	Тема 2.1 — Громадянське суспільство та правова держава	4	2	4
	Тема 2.2 — Політичні партії та виборчі системи	4	2	5
	Тема 2.3 — Органи влади та місцеве самоврядування	4	2	5
Модуль 3	Тема 3.1 — Міжнародні відносини та зовнішня політика	4	2	6
	Тема 3.2 — Геополітика та безпекова політика	4	0	6
	Тема 3.3 — Євроінтеграція України	2	0	2
Разом		30	15	45

Структура навчального часу

Загальний обсяг — **90 годин (3 кредити ЄКТС)** — розподілено між трьома формами роботи для забезпечення балансу між теорією та практикою.

- **Лекції (30 год. — 33%)**: подача ключового теоретичного матеріалу
- **Практичні (15 год. — 17%)**: відпрацювання навичок, аналіз джерел, дискусії
- **Самостійна робота (45 год. — 50%)**: поглиблене вивчення, підготовка завдань

📖 Самостійна робота становить **50% обсягу дисципліни** — студенти навчаються аналізувати політичні процеси і джерела самостійно.

Самостійна робота студентів та методи викладання

Форми самостійної роботи

Опрацювання літератури

Поглиблене вивчення теоретичного матеріалу за підручниками з політології, нормативно-правовими актами, науковими статтями у фахових виданнях. Конспектування ключових положень, порівняння підходів різних авторів до трактування політичних явищ і процесів.

Індивідуальні завдання

Виконання аналітичних завдань щодо порівняльного аналізу політичних систем і режимів, підготовка есе, аналітичних записок, міні-досліджень з актуальних питань внутрішньої та зовнішньої політики України. Вміння застосовувати теорію на практиці та обґрунтовувати висновки.

Робота з інформаційними ресурсами

Опрацювання офіційних сайтів: Верховна Рада (zakon.rada.gov.ua), Кабінет Міністрів України (kmu.gov.ua), Президент України (president.gov.ua). Аналіз законодавчих актів, публічних звітів, пошук актуальної інформації.

Підготовка до занять

Підготовка до практичних занять шляхом опрацювання першоджерел, повторення теоретичного матеріалу; підготовка до тестувань через вивчення ключових термінів і визначень; систематизація знань перед контрольними роботами.

Методи викладання

→ Лекції

Системне подання теоретичного матеріалу з використанням наочних схем, таблиць і прикладів із реальних політичних процесів; студенти ведуть конспекти та задають уточнювальні запитання.

→ Кейс-стаді

Аналіз реальних політичних ситуацій (виборчі кампанії, конституційні реформи, міжнародні переговори); студенти виявляють проблему, пропонують інтерпретації та обґрунтовують висновки.

→ Дискусії

Обговорення дискусійних питань внутрішньої та зовнішньої політики України; розвиток критичного мислення, аргументації та вміння відстоювати власну позицію.

→ Робота з джерелами

Опрацювання законодавчих актів, програмних документів партій, міжнародних угод; формування навичок роботи з першоджерелами та їх критичного аналізу.

→ Самостійне дослідження

Підготовка аналітичних записок, рефератів і презентацій за обраною темою; розвиток навичок самостійного пошуку та систематизації суспільно-політичної інформації.

Форми контролю знань

1

Поточний контроль

Завдання: аналітичні та тестові вправи за темами змістовного модуля.

Оцінюються регулярність виконання завдань, якість відповідей і рівень засвоєння матеріалу. Поточний контроль формує накопичувальну оцінку протягом семестру. Включає усні опитування, письмові відповіді на запитання, аналіз політичних документів та участь у дискусіях.

2

Проміжний контроль

Самостійна робота — комплексне ситуаційне завдання або реферат, які охоплюють теми змістовних модулів (теоретичні питання, аналіз політичних процесів, порівняльна характеристика систем і режимів). Оцінюються повнота відповіді, правильність аналізу та обґрунтованість висновків.

Проводиться після кожного змістовного модуля.

3

Підсумковий контроль

Залік відповідно до навчального плану. Форма проведення — тестування та письмові відповіді на питання.

Підсумкова оцінка враховує результати поточного, проміжного та підсумкового контролю відповідно до встановленої шкали оцінювання: 100-бальна система з переведенням у національну шкалу та ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F).

- ❑ Усі методи контролю спрямовані на формування компетентностей, передбачених освітньо-професійною програмою спеціальності 123 «Комп'ютерна інженерія».

Рекомендована література та ресурси

Навчальна та наукова література (2022–2024)

1. Бабкіна О. В., Горбатенко В. П. Політологія: підручник для ЗВО. — Київ : Академія, 2022. — 528 с.
2. Демиденко Н. М. Політологія: навч. посіб. — Суми : Харківський нац. ун-т внутр. справ, 2022. — 318 с.
3. Мельник Л. А., Дужа І. П., Грек І. В. Політологія: навч. посіб. — Біла Церква : БНАУ, 2022. — 276 с.
4. Піча В. М., Хома Н. М. Політологія: стислий навчальний словник-довідник. — Львів : Магнолія 2006, 2022. — 312 с.
5. Горбач О. Н. Політологія: навч. посіб. — 4-те вид., допов. та перероб. — Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2023. — 296 с.
6. Рудич Ф. М. Політологія: підручник. — 3-тє вид., переробл. — Київ : Либідь, 2023. — 480 с.
7. Гелей С. Д., Рутар С. М. Політологія: навч. посіб. — 10-те вид., переробл. і доп. — Київ : Знання, 2023. — 404 с.
8. Требін М. П. (ред.) Політологія: підручник. — 3-тє вид., перероб. і допов. — Харків : Право, 2023. — 480 с.
9. Бебик В. М., Шергін С. О. Сучасна глобалістика: провідні концепції і модерна практика. — Київ : Університет «Україна», 2024. — 344 с.
10. Пояркова Т. К. Антикризовий менеджмент у політиці: навч. посіб. — Київ : Ліра-К, 2024. — 268 с.

Офіційні інтернет-ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Президента України. — URL: <https://www.president.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. — URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
4. Центральна виборча комісія України. — URL: <https://www.cvk.gov.ua/>
5. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. — URL: <https://nbuv.gov.ua/>
6. Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — URL: <https://idpnan.org.ua/>
7. Журнал «Політологічний вісник» (електронне видання). — URL: <https://nbuv.gov.ua/>
8. Представництво ЄС в Україні. — URL: <https://www.eeas.europa.eu/ukraine>

Рекомендована література охоплює видання **2022–2024 років** українських авторів відповідно до вимог актуальності навчально-методичного забезпечення.